

[Statsministeren]

havde et kæmpe underskud i begyndelsen af 1980'erne, 9,1 pct., men det er dog nu formindsket til ca. 1,3 pct., som finansloven er forelagt for næste år. Og sådan kunne jeg nævne mange andre tal. Jeg skal skåne Tinget for de kendsgerninger, man kender i forvejen, men blot fremhæve f.eks. inflationen, der jo red os som en mare i begyndelsen af 1980'erne. Hvor vi i 1982 havde en inflation på over 10 pct., så er den dog nu i en 3-års-periode – 1990, 1991 og formentlig også 1992 – nede på to komma noget, omkring 2,5. Det er et godt grundlag.

Og tager vi udgiftstrykket, så har det trods alt også været faldende. Vi havde et udgiftstryk i 1982 på godt 61 pct. Nu falder det til godt 57 pct. Det går den rigtige vej.

Vi har en for høj ledighed; det er vi alle opmærksomme på. Vi har haft nogle år, hvor vi har taget vækstpause. Vækstpauzen er ikke noget, som er påført os, det er noget, vi selv har valgt, fordi det var nødvendigt efter det, der skete i 1986, 1987 og 1988. Vi etablerede vækstpausen gennem en række politiske beslutninger som skattereformen, kartoffelkuren og den bevidste lavinflationspolitik, som vi førte for at skabe en ny holdning hos landets borgere. Men det har også virket. Nu er vi kommet igennem den svære overgangsfase. Nu oplever vi, at vi ikke som før er et gældsætnings-samfund; nu er vi ved at blive et opsparings-samfund.

Vi har tidligere haft opbremsning, men uden at der var perspektiv i det. De sidste par års opbremsning har der været en vision i, den, at vi skulle omstille os til varigt at være et lavinflationssamfund. Nu har vi vænnet os til de lave lønstigninger og til de lave prisstigninger. Nu oplever mennesker i det danske samfund, at reallønnen godt kan vokse til trods for historisk enestående lave lønforhøjelser. Det er noget at holde fast i. Vi har brudt en ond cirkel. Men det mener vi også giver os et fortræffeligt grundlag for at skabe flere holdbare job i årene foran os; og det er det, der er vores hovedopgave.

Svært er det. Der er mange tendenser, som har ledt til, at arbejdspladser forsvinder. Lad mig bare nævne fire grunde: For det første, at en lang række traditionelle job er forsvundet, fordi det blev for dyrt at fortsætte med en række arbejdsfunktioner. Mange job, som vore forældre kendte til, lønarbejde, som andre ud-

førte, er borte nu, og det hænger sammen med det høje lønniveau, og det kan vi ikke lave om på.

En anden grund er, at vi har oplevet en mekanisering og automatisering i kraft af de store investeringer, som også var nødvendige i de sidste mange år, og som gør, at mange tidligere manuelle arbejdsfunktioner udføres automatisk rundt om i næsten alle vore virksomheder. Det kan heller ikke være anderledes, for vi skal følge med. Gjorde vi det ikke, ville vi varigt miste konkurrencekraft.

En tredje grund, som navnlig de sidste par år har været meget stærkt virkende, har været, at vore virksomheder har haft held til at gennemføre en meget stærk produktivitetsforbedring. Det er godt, for ellers var de sakket agterud. Men det betyder naturligvis, at så udnytter man sin produktionskapacitet på en mere effektiv måde. Mange af vore virksomheder har i årevis haft en produktionskapacitet, som har været udnyttet for halv kraft. De fleste har kunnet producere mere uden at ansætte flere medarbejdere, og det er det, vi har oplevet. De er nødt til at gøre det sådan for at bevare konkurrenceevnen over for udlandet, men i relation til skabelse af nye job har det jo ikke været en fordel.

Endelig vil jeg nævne som det sidste, at vi i de seneste år i det danske samfund som alle andre steder har oplevet en stærk tendens til fusioner, virksomhedssammenlægninger, og ikke mindst store virksomheder har gjort det. Det kan man synes om eller ej, men man kan ikke kæmpe imod det, og at store virksomheder gør sig endnu større, har oftest det motiv, at de vil sikre sig at kunne konkurrere med de store koncerner på verdensmarkedet og herhjemme. Så derfor er det sikkert godt, men ofte betyder fusioner jo, at man rationaliserer, man efterspørger sjældent nye medarbejdere umiddelbart efter, at fusionen er gennemført. Det er nogle af grundene.

Regeringen har med sin åbningsstale understreget, at vi i den kommende tid ønsker at satse ganske særligt på at forbedre vilkårene for de mange, mange små og mellemstore virksomheder, der er så typiske i det danske erhvervsbillede. Det vil vi, fordi vi tror – og det er understøttet af erfaringer fra mange andre lande – at det ikke mindst er de små og mellemstore virksomheder, som kan hjælpe sam-